

نشانه‌شناسی اختلالات روانی و رفتاری دانش‌آموزان

بر اساس DSM-5 – قسمت دوم

اختلال سلوک (conduct disorder)

ویژگی اصلی اختلال ADHD رفتار نامناسب و اخلاص گرانه است اما بسیاری از کودکان رفتاری را نشان می‌دهند که عمداً بدخواهانه، بدجنسانه و پرخاشگرانه به نظر می‌رسد که در چنین شرایطی احتمال تشخیص اختلال سلوک بیشتر است.

معیارها برای اختلال سلوک بر اساس DSM-5

(A) مجموعه‌ای از رفتارهای مستمر و مکرر که در آنها حقوق اولیه دیگران، یا هنجارها یا قوانین متناسب با سن فرد نقض می‌شود. به طوری که حداقل ۳ معیار از ۱۵ معیار زیر در ۱۲ ماه گذشته وجود داشته‌اند یا حداقل یکی از معیارها در ۶ ماه گذشته حضور داشته باشد.

- ۱- زورگویی و قلدری نسبت به دیگران می‌کند تا کاری را که می‌خواهد انجام دهند.
  - ۲- اولین کسی است که دعوا و درگیری فیزیکی را شروع می‌کند.
  - ۳- برای آسیب رساندن دیگران از یک وسیله خطرناک استفاده می‌کند.
  - ۴- نسبت به مردم بی‌رحمی فیزیکی دارد.
  - ۵- نسبت به حیوانات بی‌رحمی فیزیکی دارد.
  - ۶- با درگیری با یک قربانی از او دزدی کرده است.
  - ۷- کسی را به زور مجبور به برقراری رابطه جنسی کرده است.
  - ۸- عمداً جایی یا چیزی را آتش زده است.
  - ۹- عمداً اموال دیگران را تخریب کرده است.
  - ۱۰- با استفاده از زور و به قصد دزدی به خانه، ساختمان یا اتومبیل کسی وارد شده است.
  - ۱۱- برای به دست آوردن اشیاء یا فرار از زیر بار سئولیت معمولاً دروغ می‌گوید.
  - ۱۲- کالاهایی نسبتاً گران‌قیمت دزدیده است.
  - ۱۳- به رغم ممنوعیت از سوی والدین و قبل از ۱۳ سالگی شب‌ها تا دیروقت به خانه نمی‌آید.
  - ۱۴- حداقل دو بار شبانه از خانه فرار کرده است.
  - ۱۵- معمولاً از مدرسه غیبت غیر موجه می‌کند و این کار قبل از ۱۳ سالگی شروع شده است.
- (B)** رفتار نامطلوب باعث نقص در عملکرد اجتماعی، تحصیلی فرد شده و از لحاظ بالینی معنادار باشد.

نشانه‌شناسی اختلالات روانی و رفتاری دانش آموزان

بر اساس DSM-5 – قسمت دوم

اختلال کم توجهی، بیش فعالی (ADHD)

معیار های DSM-5 برای اختلال ADHD روی دو نکته تاکید دارد.

۱- حضور نقص های مرتبط با ADHD تا قبل از ۱۲ سالگی

۲- حضور این اختلال در حداقل دو محیط مختلف (خانه، مدرسه)

معیار ها: مجموعه ای فراگیر از رفتار های بی توجهی و یا بیش فعالی – تکانشگری که باعث مختل شدن عملکرد اجتماعی، تحصیلی و شغلی می شود.

الف) بی توجهی: ۶ نشانه از نشانه های زیر به مدت حداقل ۶ ماه

۱- عدم توجه به جزئیات و انجام رفتار ها همراه با بی دقتی

۲- عدم توانایی در حفظ توجه در کارها یا فعالیت های تفریحی

۳- حواسپرتی به طوری که موقع حرف زدن با او به نظر برسد که گوش نمی دهد.

۴- نمی تواند از دستور العمل ها پیروی کند و اغلب تکالیف، کارها یا وظایف خود را ناتمام می گذارد.

۵- ناتوانی در نظم بخشی و سازماندهی کارها و فعالیت های خود (در کارهایش شلخته و بی نظم است)

۶- از انجام دادن کارها بی که به تلاش ذهنی مستمر نیاز دارد اجتناب می کند یا با بی میلی انجام می دهد.

۷- معمولاً لوازم ضروری برای انجام دادن تکالیف یا کارهای مختلف را گم می کنند.

۸- محرک های مزاحم و بی اهمیت معمولاً حواس او را به آسانی پرت می کند.

۹- کار های روزمره خود را معمولاً فراموش می کند .

ب) بیش فعالی و تکانشگری: ۶ نشانه از نشانه های زیر که به مدت حداقل ۶ ماه ادامه داشته باشد

۱- وقتی نشسته است معمولاً دست و پاهای خود را تکان می دهد.

۲- در مواقعی که انتظار می رود که روی صندلی بنشیند، معمولاً صندلی را ترک می کند.

۳- در موقعیت های نامناسب این طرف و آن طرف می رود یا از وسایل مختلف بالا می رود.

۴- نمی تواند بدون سر و صدا راه انداختن یا حرف زدن به بازی یا سایر فعالیت های تفریحی بپردازد.

۵- همیشه در حال جنب و جوش است و طوری رفتار می کند که انگار یک موتور محرکه او را هل می دهد.

۶- معمولاً زیاد حرف می زند.

۷- پیش از آنکه یک سوال به طور کامل مطرح شود، ناگهان پاسخ می دهد.

۸- معمولاً نمی تواند منتظر نوبتش بماند.

گروه آموزشی مشاوره استان زنجان